

1. De Rotterdammers aan zet (inspreker 4.)

Een paar maanden geleden schreven we een manifest. <namen> Het is een verhaal gebaseerd op onze eigen ervaringen en die van vele anderen met wie we hebben gesproken.

We komen uit verschillende wijken, hebben verschillende achtergronden en ervaringen, maar wat ons bindt, is dat wij ons inzetten voor een stad waarin de bewoners gehoord en gezien worden en meer invloed krijgen op de eigen buurt. Hun woonomgeving. Hun leefwereld. Hun thuis. Hun veiligheid.

Wijk aan Zet is een mooie, veelbelovende titel voor een fijnmazig wijkradenstelsel dat een stem geeft aan de burger. In onze wijken zijn ongelooflijk veel organisaties en actieve bewoners die zich dag in dag uit voor de wijk inzetten. Wijkraden zijn een goede toevoeging aan dit netwerk. Het stelsel is een goede basis om het vertrouwen in de overheid te helpen herstellen. Korte lijnen van bewoners, initiatieven en organisaties met de wijkraad. Korte lijnen van de wijkraad met de gemeente.

Dat laatste is helaas niet het geval. Integendeel. Wij worden niet ontvangen op de kamer van de wethouder om ons standpunt over het schrappen van een tramlijn te bespreken, maar worden in de hal van het stadhuis ontvangen met een nietszeggend woordje.

En dat terwijl er toch de beste intenties waren. Ik citeer van Rotterdam.nl

Met Wijk aan Zet krijgen Rotterdammers meer invloed op wat er gebeurt in hun wijk. De gemeentelijke organisatie verandert. Ook dat hoort bij Wijk aan Zet.

De wijkraden lopen tegen regels en procedures aan, die ons functioneren belemmeren en zelfs frustreren. Wij noemen het in ons manifest: bestuurlijke onverschilligheid.

In de praktijk worden wij door de systematiek van de jaaractieplannen in een bureaucratische planning & control cyclus gezogen waarin alleen acties groen licht krijgen die passen in het staande gemeentelijke beleid. Eigen initiatief en ideeën zijn niet welkom en onze gevraagde en ongevraagde adviezen worden niet gehonoreerd.

In het persoonlijk contact dat de wijkraden hebben met bewoners en hun organisaties worden veel thema's besproken die belangrijk zijn. Dat kunnen heel lokale thema's zijn, zoals een opknabbeurt van een speeltuin, maar ook stedelijke. Zeg maar de impact van het stedelijke beleid op de burger. Het zijn ervaringen en inzichten waarmee de gemeente via de wijkraden zijn voordeel kan doen. Geheel in lijn met Wijk aan Zet. Ik citeer weer van Rotterdam.nl "De wijkraden vormen de spil in de samenwerking tussen bewoners, organisaties, ondernemers en gemeente."

Om die spilfunctie te kunnen vervullen moeten we naar een gemeentebeleid dat uitgaat van de kracht van de wijk. Vereenvoudig de procedures voor Right to Challenge en Right to Cooperate, moedig het vormen van coöperaties en wijkcoalities actief aan en geef wijkraden bijvoorbeeld inspraak bij het opstellen, toekennen en evalueren van de welzijnsopdracht. Voor de wijkraden betekent dit dat we lokaal meer zeggenschap krijgen. Dat is wat bewoners en organisaties van ons verwachten. Wij willen informatierecht en meer zeggenschap over budgetten.

Tot slot moet ons van het hart dat we het onbegrijpelijk vinden dat wijkorganisaties en wijkbewoners, niet zijn geraadpleegd bij de bestuurlijke evaluatie van Wijk aan Zet.

Als we volgende periode Wijk aan Zet serieus willen nemen, moeten we de kracht van de wijk en de lokale organisaties centraal stellen in het stelsel. De voorbeelden van die wijkkracht zijn talrijk. Denk aan de welzijnscoalitie in Delfshaven, de Afrikaandercoöperatie in Afrikaanderwijk en de preventieteams die in zoveel buurten actief zijn. De wijkraden kunnen een sleutelrol spelen bij het versterken van die lokale wijkkracht en op die manier bijdragen aan het bouwen van vertrouwen.

2. De wijkgerichte ambtenaar (inspreker 5.)

Uitgaan van de kracht van de wijk vraagt ook een cultuuromslag van bestuur en overheid.

Wijkgericht werken is niet genoeg. Hierbij draait het nog steeds om het systeem en wordt veel top down geregeld. Dat hebben we de afgelopen elf jaar gezien.

Wat ons betreft moet er een beweging komen naar **wijkgeleid** werken. Hierbij laat de gemeente zich meer leiden door gemeenschappen in buurten en wijken. Dat is nodig om het verloren vertrouwen in de overheid terug te winnen.

In Delfshaven en op veel andere plekken, zien we hoe een grote bewonersbetrokkenheid schuurt met top-down beleid.

De bewoners uit de wijk weten het beste wat de wijk nodig heeft.

Daarom hebben we in het programma veerkrachtig Botu al snel de ambtelijke projectleiders vervangen door projectleiders uit de wijk.

Een ander voorbeeld is het armoedebeleid. In Delfshaven werken we al jaren met brugfunctionarissen en ontbijten op scholen. Met veel succes omdat gewerkt wordt met moeders uit de wijk die wel het vertrouwen hebben. Onze werkwijze wordt van bovenaf gewaardeerd maar niet gehoneerd. (duurzame financiering een uitdaging).

Wat we nodig hebben is een overheid die niet bepaalt en stuurt, maar vooral faciliteert en ondersteunt. Dat vraagt van bestuurders en ambtenaren om vertrouwen in de wijk, het loslaten van controle en het mogen afwijken van eerder gestelde targets.

In elke wijk en op het stadhuis zijn er wel enkele ambtenaren die buiten de bestaande kaders durven denken en meer durven uitgaan van de inzichten van de bewoners ofwel wijkgeleid werken. Dan zien we hoe krachtig het kan zijn als bewoners, ambtenaren en wijkraadsleden, ieder vanuit hun eigen én gelijkwaardige rol, zich samen inzetten voor de wijk. Van deze ambtenaren willen we er veel meer.

Onze voorstellen:

- Maak wijkgeleid werken onderdeel van de (na)scholing van Rotterdamse ambtenaren en organiseer bijvoorbeeld wijkstages voor alle ambtenaren in Rotterdam.
- Geef ambtenaren meer ruimte om mee te denken hoe acties van het jaaractieplan kunnen worden uitgevoerd in plaats van zoals nu druk uitoefenen om ze bij te stellen of te schrappen.
- Richt de verantwoording van jaaractieplannen meer op (betrokken) bewoners in plaats van een verantwoordingscircuit naar boven zoals nu.
- Maak experimenteerruimte in de wijken. Durf van plekken met veel wijkkracht proeftuinen te maken. Bijvoorbeeld alternatieven voor aanbesteding.
- Denk en budgetteer vanuit de clusters op wijk(raads)niveau, in plaats van zoals nu op gebieds- en stedelijk niveau. Dat botst met elkaar.
- Laat ambtenaren en clusters in een vroeg stadium en proactief met wijkraden samenwerken en zoek projectleiders uit de wijk. In een gesprek met ons had de directeur wijken het bijvoorbeeld over opgaveteams in de wijk.
- Vraag bij alle plannen die impact hebben op de wijk, **vooraf** advies aan de wijkraad en de bewoners.

We hebben elkaar hard nodig om de belangrijke uitdagingen van deze stad aan te pakken. Hierbij is vertrouwen in elkaar cruciaal. Als wijkraden hebben we een belangrijke rol als oren en ogen van de bewoners. Een verbindende schakel tussen stadhuis en bewoners om de kloof te dichten. We hebben dan wel een bestuur en ambtenaren nodig die luisteren en meegaan. Anders zal het vertrouwen van de burgers in de overheid nog verder afnemen. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn geweest van wijk aan zet.

3. Goede ondersteuning en facilitering voor de wijkraden (inspreker 6.)

<namen> zijn ingegaan dat Wijk aan Zet betekent dat de Rotterdammers invloed moeten krijgen, met behulp van een slagkrachtige wijkraad en ambtelijk apparaat dat wijkgeleid werkt. Als die ingrediënten aanwezig zijn, kan Wijk aan Zet succesvol zijn. Op één voorwaarde: dat de wijkraden goed worden gefaciliteerd. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar de afgelopen vier jaar hebben laten zien dat dit volstrekt niet zo is.

De wijkraden hebben meerdere keren aangegeven dat wijkraadcoördinatoren onmisbaar werk doen, maar veel teveel wijken toegewezen krijgen. Ondanks recente toezeggingen van de wethouder om maximaal twee wijken per wijkraadcoördinator aan te wijzen, is hier de afgelopen jaren geen geld voor vrijgemaakt en is het de vraag of dit de komende maanden wel gaat gebeuren. Cluster dienstverlening moet structureel over haar budget heengaan, om te voorkomen dat coördinatoren zich kapot werken. Zorg als gemeenteraad dat het geld voor de wijkraadcoördinatoren, er ook echt komt. Wat ons betreft is één wijk per coördinator overigens een veel betere norm. Dat geeft ruimte aan de coördinator om te ondersteunen in de veelzijdigheid van het wijkraadwerk.

Een ander gebied waarop ondersteuning nodig is, is de communicatie en het notuleren van overleggen. De afgelopen jaren schreven veel wijkraden zelf hun notulen, plaatsten zij zelf berichten op sociale media en ontwierpen zij zelf veel promotiemateriaal. Als in een deel van die taken ondersteuning mogelijk is, hebben we meer ruimte om als wijkraadsleden het gesprek met bewoners aan te gaan en de wijk in te trekken.

Daarnaast de wijkraad toegankelijk blijven voor mensen zonder partijpolitieke achtergrond. De opdrachtgever stuurt naar partijpolitieke lijstopvolging (p. 23). Hier is onder wijkraadsleden weinig draagvlak voor. Als we hiervoor kiezen, zou dit het mandaat van de wijkraden en het vertrouwen vanuit Rotterdammers ernstig onder druk zetten. Stap over je partijpolitieke schaduw heen en hou de wijkraden toegankelijk voor iedereen. Dit betekent ook dat de scholing en trainingen die worden aangeboden, verder worden uitgebouwd en voor leden van alle partijen toegankelijk blijven. Ook de toegankelijkheid van de wijkraden voor Rotterdammers met een uitkering of toeslagen staat onder druk. Daar zullen Riet Velders en ik een paar bijdragen later meer over vertellen.

Wij hebben in grote lijnen verteld wat in onze ogen beter kan aan het stelsel. Wij pleiten voor een wijkradenstelsel dat de Rotterdammer aan zet brengt, waarbij de kracht van de wijk benut wordt, ambtenaren wijkgeleid werken en wijkraadsleden van alle achtergronden aan de wijkraad deel kunnen nemen. Om dit mogelijk te maken is solide ondersteuning mogelijk, met voldoende budget bij de clusters. Nu is de gemeenteraad zelf aan zet. Alvast bedankt voor jullie steun om Wijk aan Zet mogelijk te maken.